

NORGES HØYESTERETT

Den 1. juni 2005 avsa Høyesterett kjennelse i

HR-2005-00881-A, (sak nr. 2005/357), straffesak, anke,

A (advokat Kjell Holst Sæther)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Rune Høgberg)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Gjølstad**: Saken gjelder straffutmåling for vold mot politiet, jfr. straffeloven § 127. Spørsmålet er om det kan anvendes samfunnsstraff, jfr. straffeloven § 28 a.
- (2) I straffesak mot A avsa Jæren tingrett 18. mai 2004 dom med slik domsslutning:
  - ”1. A, fnr 0.0.83 -----, dømmes for én overtredelse av straffeloven § 127 første ledd, 1. straffalternativ, én overtredelse av alkoholloven § 10 første ledd, jf. § 8-9, første ledd nr. 5 og én overtredelse av legemiddeloven § 31 annet ledd, jf. § 24 første ledd sammenholdt med straffeloven § 63 annet ledd til 35 – trettifem – timer samfunnsstraff. Gjennomføringstiden skal være 90 – nitti – dager. Den subsidiære fengselsstraff settes til fengsel i 21 – tjueén – dager.

Til fradrag i den subsidiære straffen kommer 1 – én – dag til fradrag for utholdt varetekt.
  2. A, fnr 0.0.83 -----, idømmes saksomkostninger med 3 000 – tretusen – kr.”
- (3) Rogaland statsadvokatembeter påanket straffutmålingen til Gulating lagmannsrett og gjorde gjeldende at det måtte reageres med ubetinget fengsel. Lagmannsretten avsa 21. februar 2005 dom med slik domsslutning:

”I tingrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 21 – tjueen – dager.”
- (4) Dommen er avsagt under dissens. En av dommerne stemte for at anken måtte forkastes, slik at tingrettens dom på samfunnsstraff ble stående.

- (5) Domfelte har påanket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Det gjøres gjeldende at det skulle ha vært idømt samfunnsstraff.
- (6) Jeg finner at anken ikke kan føre frem.
- (7) Saksforholdet er i korte trekk:
- (8) Domfelte, som da var 19 år og 7 måneder, oppholdt seg natt til søndag 27. juli 2003 på Bryne torg sammen med noen kamerater etter å ha vært på fest hvor han hadde inntatt atskillig alkohol. Da han satt på torget og drakk av en flaske rusbrus, ble han tilsnakket av en politibetjent som ba ham slutte å drikke og gi henne flasken. Da han ikke sluttet å drikke, ba hun ham bli med bort til politibilen. Han ble sittende, men politibetjenten og en annen politibetjent som var kommet til, løftet ham opp og fikk han med seg mot politibilen. Etter ca. 10 meter gjorde domfelte motstand, og politibetjentene la ham i bakken med makt. Om det som så skjedde heter det i tingrettens dom:
- ”Tiltalte ble liggende med ansiktet mot det ene låret til C, som han satt tennene i og bet. C bannet høyt som følge av smertene etter bittet. Deretter tok politibetjentene håndjern på tiltalte som ble med bort til politibilen. Stemningen blant andre folk på torvet var nå blitt amper, og to personer henvendte seg til politiet og klaget muntlig på deres framferd under pågripelsen. Personene fikk beskjed om å henvende seg ved lensmannskontoret mandagen etter. Politiet har ikke mottatt noen klage eller anmeldelse i ettertid.**
- Når politibetjentene kom bort med tiltalte til bilen, viste det seg at dørene var låst. Tiltalte ble da satt ved bilen og B presset seg inntil tiltalte for å holde ham på plass. Tiltalte sa da at han skulle gi B ”et kne i balla” dersom han ikke løsnet på håndjernene som strammet rundt håndleddene. Tiltalte sparket løst/dunket deretter kneet i det ene låret til B. Dette medførte at tiltalte på nytt ble lagt i bakken og B skrek til han at nå fikk det være nok. Tiltalte er ikke tiltalt for sistnevnte forhold. Det var nå stimlet seg folk rundt politibilen og situasjonen var fremdeles spent/amper.”**
- (9) Domfelte roet seg deretter ned og ble satt inn i politibilen. Han husket ikke at han hadde bitt. Da han ble fortalt dette, beklaget han bitingen.
- (10) Det ble funnet to klipsposer med mindre mengder metamfetamin i domfeltes bukselomme, og han er dømt for besittelse av stoffet og for å ha drukket alkohol på offentlig sted. Ved straffutmålingen er imidlertid overtredelsen av straffeloven § 127 – bittet – det helt dominerende. Som det fremgår av det siterte, omfattet tiltalen ikke sparket mot politibetjent B.
- (11) Etter langvarig praksis er den klare hovedregel at det reageres med ubetinget fengsel ved vold mot politiet. Hovedregelen er fastholdt i de saker Høyesterett har avgjort etter at bestemmelsene i § 28 a om samfunnsstraff avløste den tidligere samfunnstjenesten, jf. dommer i Rt. 2004 på side 1596 og side 1961, hvor det på grunn av særlige personlige forhold riktignok ble funnet å være grunnlag for samfunnsstraff.
- (12) Forsvareren har anført at for mindre grove overtredelser av § 127 bør utgangspunktet endres til samfunnsstraff, med mindre det foreligger skade eller særlig skjerpene omstendigheter. Etter mitt syn er det ikke grunn til å endre praksis på dette området. Allmennpreventive hensyn står her meget sterkt, knyttet til rettshåndhevelsen og behovet for vern av polititjenestemennene i vanskelige situasjoner hvor de må rykke ut. De generelle uttalelsene i forarbeidene til bestemmelsen i straffeloven § 28 a om et noe utvidet anvendelsesområde for samfunnsstraff i forhold til samfunnstjeneste, tar åpenbart

ikke sikte på disse sakene. Som illustrerende for betydningen av den type hensyn som ligger bak straffutmålingspraksis i saker om vold mot politiet, nevner jeg den nye bestemmelsen i straffeloven § 132 a om motarbeiding av rettsvesenet.

- (13) Skal samfunnsstraff være aktuelt, må det således foreligge spesielle forhold som med tyngde taler for slik straff. Det gjør det etter min mening ikke i denne saken. Det dreier seg ikke om noe bagatelmessig forhold, og overtredelsen fant sted i forbindelse med pågripelse nattetid på offentlig sted med mange andre, til dels berusede, ungdommer til stede med fare for inngripen og vanskelige situasjoner. Det foreligger heller ingen spesielle personlige forhold – at saken nok har vært en vekker for domfelte, som har erkjent straffeskyld, og at han etterpå har skikket seg vel – kan ikke lede til samfunnsstraff i en slik sak. Saken er riktignok blitt noe gammel, – det gikk litt over et og et halvt år før lagmannsrettens dom forelå – men etter mitt syn kan heller ikke dette i seg selv eller sammen med de øvrige momenter gi grunnlag for samfunnsstraff.
- (14) Jeg stemmer etter dette for denne

K J E N N E L S E :

Anken forkastes.

- (15) Dommer **Stang Lund:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (16) Dommer **Mitsem:** Likeså.
- (17) Dommer **Matningsdal:** Likeså.
- (18) Dommer **Aasland:** Likeså.

- (19) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

K J E N N E L S E :

Anken forkastes.

Riktig utskrift bekreftes: